ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ ๓๐๒๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด - ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ

เรียน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ลับ ที่ นร ๐๘๐๕/๑๑๐ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงกลาโหม ลับ ด่วนที่สุด ที่ กห ๐๒๐๗/๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙
๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ลับ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๑๒ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙ .
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ลับ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๐๔๙๗ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙

ตามที่ได้เสนอเรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด - ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่าง ๆ ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยให้ยกเลิกชั้นความลับนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงกลาโหม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด – ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรนพิเศษ ตามที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ สำหรับหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด – ระงับหรือปิดจุดผ่อนปรนทางการค้า ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับไปพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์ฯ เกี่ยวกับผู้มีอำนาจในการพิจารณาการเปิด - ระงับหรือปิดจุดผ่อนปรนทางการค้าให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการด้วย

๒. มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการแจ้งหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้จังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้เกิดการสร้างความเข้าใจและกำชับให้กับหน่วยงานยึดถือปฏิบัติให้ถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๓. มอบหมายให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักบูรณาการร่วมกับกระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนและวางระบบการตรวจคนเข้าเมืองตามด่านตรวจคนเข้าเมืองต่าง ๆ ซึ่งแผนและระบบดังกล่าวจะต้องจัดลำดับความสำคัญของด่านและการดำเนินงานให้มีความชัดเจน โดยคำนึงถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ความมั่นคง การสาธารณสุข และการเคลื่อนย้ายสินค้า

/ที่มีความเสี่ยง ...

ที่มีความเสี่ยงในการลักลอบนำเข้าประเทศ รวมถึงให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเสริมสร้างขีดความสามารถในการดำเนินการด้วย เช่น การใช้ระบบ Biometrics หรือการใช้ข้อมูลทางชีวภาพ เพื่อสามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานความมั่นคงที่เกี่ยวข้องได้ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ [เรื่อง ขออนุมัติดำเนินโครงการพัฒนาระบบ CCTV และเทคโนโลยีอื่นที่เหมาะสมเพื่อการควบคุมทางศุลกากรรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)] แล้วนำเสนอรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีภายใน ๑ เดือน นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานสารสนเทศ
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๕ (วรรณี), ๔๔๒ (เฉลิมขวัญ)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖
www.soc.go.th

ที่ นร ๐๘๐๕/ ๑๑๐

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด – ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือบันทึกข้อความสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ลับ ที่ นร ๐๘๐๕/๒๙๗๕ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด – ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘
๒. หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดน

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติขอนำเรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด – ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ เสนอเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา โดยมีเหตุผลความจำเป็นและข้อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ตามรายละเอียด ดังนี้

๑. **เหตุผลความจำเป็น**

๑.๑ นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงกรณีเหตุการณ์เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ ที่มีหน่วยทหารช่างสนามที่ ๗๑๕ ของกัมพูชาได้ดำเนินการใช้เครื่องจักรปรับสภาพพื้นที่รอบอนุสาวรีย์ตาอม ซึ่งอยู่บริเวณจุดผ่อนปรนการค้าช่องอานม้า อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี จึงทำให้นำไปสู่การระงับการผ่านเข้า – ออกจุดผ่อนปรนดังกล่าว เป็นการชั่วคราว ว่าหากมีความขัดแย้งในพื้นที่บริเวณด่านชายแดนไทย – กัมพูชา ไม่ให้ปิดเส้นทางตามแนวชายแดน แต่ให้ส่งเรื่องไปที่กระทรวงกลาโหมเพื่อดำเนินการแก้ไข ประกอบกับในการประชุมรายงานสถานการณ์ด้านการข่าว เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘ ได้มีข้อสั่งการให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาทบทวนแผนปฏิบัติในการเปิดจุดผ่านแดนและมติคณะรัฐมนตรีเดิมที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ กระทรวงกลาโหมได้จัดประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางการระงับการผ่านเข้า – ออกบริเวณชายแดนกรณีมีความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบแนวทางการระงับการผ่านเข้า - ออกบริเวณชายแดนกรณีมีความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ฝ่ายทหารและฝ่ายปกครองในพื้นที่ได้หารือและรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามสายการบังคับบัญชาของตนในระหว่างที่รอคณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดนพิจารณาขั้นตอน กลไก และอำนาจหน้าที่ในการระงับหรือปิดจุดผ่านแดนให้มีความชัดเจนและเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๑.๓ สำนักงานฯ โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดน ได้ประชุมเพื่อพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด – ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ มาเป็นระยะ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการเปิดจุดผ่านแดนมีความชัดเจนอยู่แล้ว

แต่ยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการสั่งระงับหรือปิดจุดผ่านแดนที่ชัดเจนเท่านั้น จึงได้มอบให้ สำนักงานฯ ยกร่างหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการระงับหรือปิดจุดผ่านแดนในกรณีเร่งด่วนหรือฉุกเฉินเฉพาะหน้าเพิ่มเติม พร้อมนำความเห็นของที่ประชุมไปปรับให้เกิดความเหมาะสมอีกครั้ง และมอบให้จังหวัดเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักจัดตั้งกลไกในการกำกับดูแลผลกระทบด้านความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในกรณีที่จะมีการปิดด่าน

๑.๔ เนื่องด้วย สำนักงานฯ ได้ดำเนินการปรับหลักเกณฑ์ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ที่ผ่านมาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้จัดการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ ขึ้น เมื่อวันอังคารที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ซึ่งที่ประชุมได้มีข้อคิดเห็นและมติ ดังนี้

๑.๔.๑ **ข้อคิดเห็นที่ประชุม**

๑) หลักการการพิจารณาเปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ ที่ใช้อยู่ปัจจุบันมีความเหมาะสม ทั้งนี้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจในการลงนามเปิดจุดผ่านแดนตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๒๓ ส่วนจุดผ่อนปรนการค้านั้นผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการเปิดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

๒) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ใช้ประกอบการพิจารณาการสั่งระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หลักเกณฑ์เหล่านี้จะต้องครอบคลุมประเด็นความมั่นคง ไว้อย่างครบถ้วน

๓) ที่ผ่านมาเมื่อมีการปิดจุดผ่านแดนกระทรวงมหาดไทยจะนำเรื่องให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ตามต่อมานายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการว่าควรมีกลไกในส่วนกลางพิจารณาความเหมาะสมในการระงับหรือปิดจุดผ่านแดนเพื่อมิให้มีผลกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติก่อนที่จะนำเสนอนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ดังนั้นกลไกในส่วนกลางซึ่งอาจจะเป็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดนของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จะทำหน้าที่กลั่นกรองเหตุผลและดุลยพินิจในการปิดจุดผ่านแดนของหน่วยงานในพื้นที่เพื่อยับยั้ง หรือนำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อเห็นชอบเมื่อมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปิดจุดผ่านแดน

๑.๔.๒ **มติที่ประชุม** มอบให้ฝ่ายเลขานุการนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปปรับหลักเกณฑ์การสั่งระงับหรือปิดจุดผ่านแดนเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และแจ้งให้คณะอนุกรรมการทุกท่านพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๑.๕ ในการนี้ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการปรับหลักเกณฑ์การสั่งระงับหรือปิดจุดผ่านแดนตามที่ประชุมได้ระบุและมีมติไว้แล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒. การสั่งการตามบัญชานายกรัฐมนตรี ได้สั่งการให้กำชับหน่วยปฏิบัติให้เข้าใจเพื่อปฏิบัติได้ถูกต้องทุกกองกำลัง รวมทั้ง พลเรือน ตำรวจ ทหาร และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

๓. **ข้อเสนอของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี**

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบให้นำเรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด – ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

สับ

๓.๑ เห็นชอบในหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิด – ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ เพื่อนำมาเป็นหลักในการพิจารณาของส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความละเอียดรอบคอบและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น อันจะสามารถรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศควบคู่ไปกับการรักษาความมั่นคงของชาติได้อย่างเหมาะสม

๓.๒ มอบให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการแจ้งหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้จังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำไปเป็นหลักในการยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อนึ่ง (หากคณะรัฐมนตรีมีมติแล้ว ให้ยกเลิกชั้นความลับ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ ศรีจันทร์งาม)
รองเลขาธิการฯ รักษาราชการแทน
เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักยุทธศาสตร์ความมั่นคงกิจการชายแดนและประเทศรอบบ้าน
โทร ๐ ๒๖๒๙ ๘๐๐๐ ต่อ ๑๖๑๐
โทรสาร ๐ ๒๖๒๙ ๘๐๔๘

สับ

หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ

ประเภทและหลักเกณฑ์การเปิดจุดผ่านแดน

๑. จุดผ่านแดนถาวร

การเปิดจุดผ่านแดนถาวรเป็นการตกลงใจในระดับนโยบายของรัฐบาล และเป็นความเห็นพ้องต้องกันของทั้งสองประเทศอย่างเป็นทางการ เพื่อประโยชน์ต่อการค้าและการสัญจรของบุคคล ยานพาหนะ รวมทั้ง การเดินทางเข้า – ออกของบุคคลจากประเทศที่สาม โดยเป็นไปตามระบบสากลเกี่ยวกับการเดินทางและความตกลงในการสัญจรข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีปัจจัยและหลักเกณฑ์ประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑.๑ จุดดังกล่าวมีปริมาณการค้าและการเดินทางเข้า – ออกของบุคคลมากและสม่ำเสมอ หรือเป็นพื้นที่ที่ทั้งสองประเทศมีโครงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจการค้าหรืออื่นๆ ที่สำคัญ

๑.๒ มีความพร้อมหรือมีศักยภาพด้านการคมนาคม โดยเฉพาะการเป็นจุดหรือช่องทางเชื่อมโยงด้านการคมนาคมกับเมืองหลักของแต่ละประเทศหรือเป็นเส้นทางเชื่อมโยงการคมนาคมในระดับภูมิภาคหรืออนุภูมิภาค

๑.๓ มีความพร้อมของส่วนราชการ หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าไปกำกับดูแล อำนวยความสะดวกและปฏิบัติงาน รวมทั้งสถานที่ปฏิบัติงาน ระเบียบ กฎเกณฑ์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้การบริหารจัดการ ณ บริเวณดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ ควรพิจารณาประกอบกับการพิจารณาในจุดอื่นๆ ที่ใกล้เคียงหรือมีความเกี่ยวพันพร้อมกันในภาพรวมเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดหรือการลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๕ เป็นจุดที่ไม่มีปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงทั้งก่อนและหลังเปิดจุดผ่านแดนถาวรแล้วหรือหากมีก็ต้องได้รับการแก้ไข

๑.๖ การก่อสร้างหรือดำเนินการใดๆ ตามบริเวณจุดผ่านแดนให้ระมัดระวังมิให้เกิดผลกระทบต่อสันปันน้ำและหลักเขตแดน และให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๒ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด

๒. จุดผ่านแดนชั่วคราว

๒.๑ การเปิดเป็นการเฉพาะกิจเพื่อเหตุฉุกเฉินจำเป็นเฉพาะคราวเท่านั้นไม่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการค้าและในบริเวณนั้นหรือบริเวณใกล้เคียงไม่มีจุดผ่านแดนประเภทอื่นหรือมีแต่ไม่สามารถใช้หรือไม่เหมาะกับการใช้ด้วยเหตุผลต่างๆ

๒.๒ การก่อสร้างหรือการดำเนินการใดๆ ตามบริเวณจุดผ่านแดนให้ระมัดระวังมิให้เกิดผลกระทบต่อสันปันน้ำและหลักเขตแดน และให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๒ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด

๓. จุดผ่อนปรนการค้า

๓.๑ เป็นการเปิดเพื่อการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ชายแดนทั้งสองประเทศ โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาประกาศเปิดและพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ วัน เวลา ประเภทและมูลค่าการค้าของการผ่อนปรนการค้า ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ให้ถือเป็นนโยบายสำคัญในการส่งเสริมให้มีจุดผ่อนปรนการค้า เพื่อประโยชน์ ในทางเศรษฐกิจและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ

๓.๓ การก่อสร้างหรือการดำเนินการใดๆ ตามบริเวณจุดผ่านแดนให้ระมัดระวังมิให้เกิดผลกระทบต่อสันปันน้ำและหลักเขตแดน และให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๒ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด

๔. จุดผ่อนปรนพิเศษ

การเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษจะต้องเป็นการตกลงใจในระดับนโยบายของรัฐบาลที่จะเปิดจุดผ่านแดนในจุดที่ยังไม่สามารถเปิดเป็นจุดผ่านแดนถาวรได้ เพื่อไม่ให้เสียโอกาสที่ประเทศจะได้รับ เพื่อประโยชน์ทางการค้า การท่องเที่ยว และการสัญจรของบุคคลและยานพาหนะ โดยกำหนดเงื่อนไข รายละเอียด และวิธีการปฏิบัติในการใช้ช่องทางเป็นกรณีพิเศษภายใต้กฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง โดยมีปัจจัยและหลักเกณฑ์ประกอบการพิจารณา ดังนี้

๔.๑ จุดดังกล่าวมีปริมาณการค้าและการเดินทางเข้า – ออกของบุคคลมากและสม่ำเสมอ หรือเป็นพื้นที่ที่ทั้งสองประเทศมีโครงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจการค้าหรืออื่นๆ ที่สำคัญ

๔.๒ มีความพร้อมด้านการคมนาคม โดยเฉพาะการเป็นจุดหรือช่องทางเชื่อมโยงด้านการคมนาคมกับเมืองหลักของแต่ละประเทศหรือเป็นเส้นทางเชื่อมโยงการคมนาคมในระดับภูมิภาคหรืออนุภูมิภาค

๔.๓ มีความพร้อมของส่วนราชการ หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าไปกำกับดูแล อำนวยความสะดวกและปฏิบัติงาน รวมทั้งสถานที่ปฏิบัติงาน ระเบียบ กฎเกณฑ์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้การบริหารจัดการ ณ บริเวณดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๔ ควรพิจารณาประกอบกับการพิจารณาในจุดอื่นๆ ที่ใกล้เคียงหรือมีความเกี่ยวพันพร้อมกันในภาพรวมเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดหรือการลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๔.๕ เป็นจุดที่ไม่มีปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงทั้งก่อนและหลังเปิดจุดผ่านแดนถาวรแล้ว หรือหากมีก็ต้องได้รับการแก้ไข

๔.๖ การก่อสร้างหรือดำเนินการใดๆ ตามบริเวณจุดผ่านแดนให้ระมัดระวังมิให้เกิดผลกระทบต่อสันปันน้ำและหลักเขตแดน และให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๒ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้ เมื่อมีการยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวรแล้ว ให้ปิดจุดผ่อนปรนพิเศษทันที

หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาการระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ

---

๑. สถานการณ์ที่ส่งผลต่อการสั่งระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ

๑.๑ เกิดภัยสงครามหรือการจลาจลที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่

๑.๒ เกิดสาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อสวัสดิภาพ ชีวิตความเป็นอยู่ และการดำเนินกิจกรรม

๑.๓ เกิดความเสียหายด้านโครงสร้างพื้นฐาน ณ บริเวณจุดผ่านแดน ทำให้ไม่สามารถสัญจรข้ามแดนหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้

๑.๔ เกิดการกระทำใดๆ ณ บริเวณจุดผ่านแดนทำให้มีผลกระทบต่อเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดนของประเทศ

๑.๕ มีการก่อสร้างหรือดำเนินการใดๆ ของอีกฝ่ายหนึ่งตามบริเวณจุดผ่านแดน ที่มีผลกระทบต่อสันปันน้ำและเส้นเขตแดน รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๖ สถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติในการสั่งระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ

๒.๑ จุดผ่านแดนถาวร

๒.๑.๑ จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่พิจารณานำเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและต้องให้นายกรัฐมนตรีเห็นชอบการปิดจุดผ่านแดนถาวรดังกล่าวก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติสั่งให้ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนถาวร

๒.๑.๒ ในกรณีเร่งด่วนหรือฉุกเฉินเฉพาะหน้าเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยตามบริเวณจุดผ่านแดนถาวร ส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายย่อมสามารถสั่งระงับหรือปิดจุดผ่านแดนถาวรได้ แต่ให้แจ้งสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติทราบโดยด่วนเพื่อกลั่นกรองเหตุผลและดุลยพินิจก่อนแจ้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ต่อไป

๒.๒ จุดผ่านแดนชั่วคราว

๒.๒.๑ จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่พิจารณานำเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและต้องให้นายกรัฐมนตรีเห็นชอบการปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวดังกล่าวก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติสั่งให้ระงับหรือปิดจุดผ่านแดนชั่วคราว

๒.๒.๒ ในกรณีเร่งด่วนหรือฉุกเฉินเฉพาะหน้าเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยตามบริเวณจุดผ่านแดนชั่วคราว ส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายย่อมสามารถสั่งระงับหรือปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวได้ แต่ให้แจ้งสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติทราบโดยด่วนเพื่อกลั่นกรองเหตุผลและดุลยพินิจก่อนแจ้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ต่อไป

๒.๓ จุดผ่อนปรนการค้า

๒.๓.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาความเหมาะสมในการสั่งระงับหรือปิดจุดผ่อนปรนการค้าและรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบโดยทันที

๒.๓๒ ในกรณีเร่งด่วนหรือฉุกเฉินเฉพาะหน้าเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยตามบริเวณจุดผ่อนปรนการค้า ส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายย่อมสามารถสั่งระงับหรือปิดจุดผ่อนปรนการค้าได้ แต่ให้แจ้งสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติทราบโดยด่วนเพื่อกลั่นกรองเหตุผลและดุลยพินิจก่อนแจ้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ต่อไป

๒.๔ จุดผ่อนปรนพิเศษ

๒.๔.๑ จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่พิจารณานำเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและต้องให้นายกรัฐมนตรีเห็นชอบการปิดจุดผ่อนปรนพิเศษดังกล่าวก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติสั่งให้ระงับหรือปิดจุดผ่อนปรนพิเศษ

๒.๔.๒ ในกรณีเร่งด่วนหรือฉุกเฉินเฉพาะหน้าเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยตามบริเวณจุดผ่อนปรนพิเศษ ส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายย่อมสามารถสั่งระงับหรือปิดจุดผ่อนปรนพิเศษได้ แต่ให้แจ้งสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติทราบโดยด่วนเพื่อกลั่นกรองเหตุผลและดุลยพินิจก่อนแจ้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ต่อไป

กลไกการพิจารณาการสั่งระงับหรือปิดจุดผ่านแดนประเภทต่างๆ

๑. หากมีสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการระงับหรือปิดจุดผ่านแดน ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนหรือฉุกเฉินเฉพาะหน้า หน่วยงานรับผิดชอบหลักตามสถานการณ์นั้นๆ จะอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการควบคุมจุดผ่านแดนในพื้นที่ รวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการระงับการผ่านเข้า - ออก ทั้งคน ยานพาหนะ และสิ่งของในพื้นที่ดังกล่าวเป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ

๒ กรณีที่มีการก่อสร้างหรือดำเนินการใดๆ ของอีกฝ่ายหนึ่งตามบริเวณจุดผ่านแดนที่มีผลกระทบต่อสันปันน้ำและเส้นเขตแดน รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานในพื้นที่ต้องดำเนินการเจรจาหรือประท้วงโดยทันที หากเลยเวลาอันสมควรแล้วยังไม่ยุติการกระทำ หน่วยงานรับผิดชอบหลักจะอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการควบคุมจุดผ่านแดนในพื้นที่ รวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการระงับการผ่านเข้า-ออก ทั้งคน ยานพาหนะ และสิ่งของในพื้นที่ดังกล่าวเป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ
